

ศึกษาเปรียบเทียบการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนาเถรวาท
กับศีลอุกฤษฏ์บาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก
The Comparative Study of The Confession of an Offence in
Theravada Buddhism and The Penance in Roman Catholic
Christianity

¹เจ้าอธิการวิจิตร เขมจิตโต (หยิบยก) Chief Monk wijit Kemachitto (yipyok)

²พระมหามงคลกานต์ ฐิตธมโม Phramaha Mongkhokan Thitadhammo

^{1,2}คณะพุทธศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^{1,2}Faculty of Buddhism, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

¹Corresponding author, e-mail: 6201101009@mcu.ac.th

Received August 21, 2024; Revised January 28, 2025; Accepted: January 28, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนาเถรวาท 2. เพื่อศึกษาการศีลอุกฤษฏ์บาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก 3. เพื่อเปรียบเทียบการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนาเถรวาทกับการแสดงศีลอุกฤษฏ์บาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลวิจัยพบว่า 1. การแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนาเถรวาท เมื่อพระภิกษุล่วงละเมิดในทางพระวินัย เรียกภิกษุนั้นว่า “ต้องอาบัติ” อาบัติ มี 7 อย่าง แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) อาบัติปาราชิก เป็นอาบัติหนัก ที่ไม่สามารถแสดงอาบัติได้ 2) อาบัติสังฆาทิเสส 3) อาบัติอุลลัจจัย 4) อาบัติปาจิตตีย์ 5) อาบัติปาฏิเทสนียะ 6) อาบัติทุกกฏ 7) อาบัติทุพภาสิต ทั้ง 6 ข้อ พระภิกษุสามารถแก้ไขได้ด้วยการแสดงอาบัติ เพื่อความ “บริสุทธิ์แห่งตน” 2. ศีลอุกฤษฏ์บาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เมื่อสัตบุรุษสำนึกถึงบาปที่กระทำ และต่อการคืนดีกับพระ และเพื่อนพี่น้อง มีความเสียใจ และตั้งใจที่จะกลับคืนดี เริ่มต้นชีวิตใหม่ในพระหรรษทานของพระเจ้าเพื่อความ “บริสุทธิ์แห่งตน” 3. เพื่อเปรียบเทียบการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนาเถรวาทกับศีลอุกฤษฏ์บาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก พบว่า ทั้ง 2 ศาสนา การแสดงอาบัติ และศีลอุกฤษฏ์บาป มีจุดประสงค์เดียวกัน คือ ต้องการแก้ไขบาปที่ตนกระทำ “ความบริสุทธิ์เฉพาะตน” ความแตกต่างทั้ง 2 ศาสนาคือ ขั้นตอนและพิธีกรรม

คำสำคัญ อาบัติ; ศีลอุกฤษฏ์บาป; ศีลบริสุทธิ์; การชำระบาป

Abstract

The objectives of this research article are: 1. To study the performance of offenses in Theravada Buddhism. 2. To study the precepts for absolving sins in

Roman Catholicism. 3 . To compare the performance of offenses in Theravada Buddhism with the performance of precepts. In this qualitative research, we collected data through engaging interviews and relevant research. Research results found that: 1. Performing offenses in Theravada Buddhism When a monk transgresses in the discipline That monk is called "offense." There are 7 types of offences, divided into 2 types: 1) Parajik offence. It is a serious offense. that cannot express the offense 2) the offense of Sanghatisses 3) the offense of Thullaccaya 4) the offense of pācittiya 5) the offense of Pāṭiṭṭesaṇīya 6) the offense of every rule 7) the offense of dubbāsit, all 6 of them, monks can correct by performing an offense for the sake of "self-purity" 2 . Sacraments of forgiveness in Roman Catholicism When a righteous person is aware of the sin that he has committed and want to be reconciled with the monks and friends, brothers and sisters, there is sorrow and determination to make amends Start a new life in the grace of God for "self-purity" 3 . To compare the performance of offenses in Theravada Buddhism with the sacrament of forgiveness of sins in Roman Catholicism. It was found that in both religions, the performance of offenses and the sacrament of forgiveness They have the same purpose, which is to make amends for their sins. "Self-purity" The difference between the two religions is the procedures and rituals.

Keywords: Offence; Sacrament of forgiveness; Sacrament of purity; Penance

บทนำ

พระพุทธองค์ทรงล่วงรู้ความเป็นจริงของสรรพสัตว์และความจริงอันแท้ของมนุษย์ว่า การประพฤติ ตนให้ถูกต้องครบตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์นั้นว่ายากแล้ว การได้บรรพชาอุปสมบท เข้ามาใน พระพุทธศาสนาจะต้องประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักพระวินัยนั้น ยากยิ่งกว่า จึงทรงได้ตรัสสั่ง สอนมนุษย์ทั้งหลายให้รู้ถึงคุณค่าของมนุษย์ว่า การเกิดมาเป็นมนุษย์มีชีวิตอยู่จนได้บรรพชา อุปสมบทแล้ว ก็ ต้องตั้งใจปฏิบัติตามพระธรรมวินัย อีกทั้งยังทรงแสดงให้รู้ถึงโทษแห่งการบรรพชา อุปสมบท ที่ย่อหย่อน ประพฤติไม่ดี ประพฤติไม่ชอบ ก็จะเป็นบาปติดตัวตามตนไปสนองให้เกิดความทุกข์เดือดร้อนแก่ตนสืบต่อไป ตลอดกาลนาน และทรงบัญญัติสิกขาบทด้วยทรงเห็นอำนาจประโยชน์หลายประการ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 1 ข้อที่ 234 หน้าที่ 249-250 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) โดยเฉพาะเรื่องอาบัติ

อาบัติมี 7 ประเภท คือ 1) โทษอย่างหนัก คือ ปาราชิก ภิกษุต้องแล้วขาดจากความเป็นภิกษุเป็นอ เทกิจฉา (แก้ไขไม่ได้) 2) โทษอย่างกลาง คือ สังฆาทิเสส ยังผู้ต้องเข้าแล้วต้องอยู่กรรมจึงจะพ้นได้ เป็นครุกาบัติ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 2 ข้อที่ 261 หน้าที่ 19 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) เป็นสเทกิจฉา (แก้ไขหรือเยียวยาได้) 3) อาบัติทั่วไปมี 5 ประเภท คือ ถุลลัจจัย ปาจิตตีย์ ปาฏิเทสนียะ ทุกกฏ และทุกพาษิตเป็นอาบัติเบา "ลหุกาบัติ" ภิกษุต้องเข้าแล้วต้องแสดงต่อหน้า สงฆ์ หรือคณะ หรือภิกษุรูปใดรูปหนึ่งจึงจะพ้นได้

บทบาทในการรักษาความประพฤติดของสงฆ์นั้นตัวพระภิกษุแต่ละรูปจะต้องรู้หน้าที่ของตน โดยไม่ละเมิดกฎเกณฑ์ทั้งส่วนบุคคลและของสงฆ์ จึงไม่ต้องอาบัติ และต้องออกจากอาบัติเมื่อได้ละเมิดกฎเกณฑ์ ปัญหาการต้องอาบัติจึงจบสิ้น และไม่ต้องเดือดร้อนภาคอื่นๆ ทั้งเพื่อนสหธรรมิกและชุมชนสงฆ์ และไม่ต้องได้รับการติเตียนจากชาวบ้าน เหตุที่ทำให้ภาคเหล่านั้นต้องเดือดร้อนเพราะตัวพระภิกษุแต่ละรูปไม่รู้หน้าที่ของตน ในฝ่ายสงฆ์จะต้องบังคับใช้กฎเกณฑ์อย่างจริงจังและเคร่งครัด พระสงฆ์แต่ละรูปจะได้เกรงกลัวโทษและมีความสำรวมในกฎเกณฑ์ และเพื่อนพระภิกษุที่เป็นสหธรรมิกและคฤหัสถ์จะต้องช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของพระภิกษุและว่ากล่าวตักเตือนอยู่เสมอ เพื่อเป็นการลดโอกาสในการละเมิดกฎเกณฑ์ กฎเกณฑ์ที่พระสงฆ์รักษาดีแล้วธรรมที่ได้เจริญจากการปฏิบัติตามธรรม จะป้องกันมิให้พระภิกษุต้องอาบัติ และถือได้ว่าพระศาสนามีบทบาทในการป้องกันการต้องอาบัติของพระภิกษุ ทั้งนี้ย้ำว่า พระภิกษุควรสำรวมอินทรีย์อยู่เสมอ หากพลาดพลั้งต้องอาบัติ ต้องสำนึกว่า อาบัตินั้นเป็นธรรมขัดขวางการพัฒนาตน

พิธีสารภาพบาปนี้ ได้แบบอย่างมาจากพระจริยวัตรของพระเยซูเมื่อครั้งไปรักษาโรคให้แก่คนเป็นโรค เรื้อน และคนตาบอด คนเหล่านั้นเมื่อได้รับการอภัยโทษจากพระเยซูแล้วก็หายจากโรคภัย และ คนตาบอด ได้กลายเป็นคนตาดี การรักษาโรคของพระเยซู ก็คือ การใช้อำนาจจิตที่เต็มไปด้วยความรัก และความเมตตาอันยิ่งใหญ่แก่คนทุกข์ยาก เหล่านั้น เพราะพวกเขาเป็นผู้ที่มีบาปอันกระทำไว้แล้ว จึงถูกพระเจ้าลงโทษและพระเยซูซึ่งเป็นพระเจ้าตามความเชื่อของชาวคริสต์สามารถยกบาปให้ได้เพียงกล่าวแก่คนบาปเหล่านั้นว่า “ลูกเอ๋ยจงชื่นใจเถิด บาปของเจ้า เราได้ยกโทษให้แล้ว” (มัทธิว 9:1-7) นับแต่นั้นมาการสารภาพบาปเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ ที่มีความสำคัญยิ่ง ศีลอภัยบาป เป็นศีลที่อภัยบาปของมนุษย์ เมื่อได้ทำผิดพลาดไป ไม่ว่าจะหนักหนาแค่ไหน เพื่อ จะได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ ตามที่สัญญาไว้ในตอนรับศีลล้างบาป พระศาสนจักรได้รับอานาจยกบาปจากพระ เยซูเจ้า เมื่อพระองค์ตรัสกับนักบุญเปโตรว่า “เปโตร ท่านคือศิลา บนศิลานี้เราจะสร้างศาสนจักรของเรา ไว้ แม้แต่ความตายก็ไม่อาจจะเอาชนะศาสนจักรของเราได้ เราจะมอบกุญแจอาณาจักรของพระเจ้าให้ ท่านไว้ สิ่งใดที่ท่านห้ามในโลกนี้ก็จะถูกห้ามในสวรรค์ และสิ่งใดที่ท่านอนุญาตในโลกนี้ก็จะได้รับอนุญาต บนสวรรค์ด้วย”

ความเชื่อใน “การอภัยบาป” ของพระศาสนจักรและการรับรู้อยู่เต็มอกว่าพระเจ้าเท่านั้นที่สามารถอภัยบาปได้ ศาสนจักรยังเชื่ออีกว่า อาศัยการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูเจ้า พระองค์ทรงชำระล้างบาปให้หมดสิ้นไป และหลังจากกลับคืนพระชนมชีพ พระองค์ทรงมอบอำนาจที่จะอภัยบาปให้แก่เรา ความเชื่อของเราเรื่องการอภัยบาปนั้นผูกติดอยู่กับความเชื่อในเรื่องพระจิตเจ้าและพระพระศาสนจักร เมื่อพระคริสตเจ้า ผู้กลับคืนพระชนมชีพทรงมอบพระจิตเจ้าให้แก่บรรดาอัครทูต พระองค์ก็ทรงมอบอำนาจของพระเจ้าที่จะอภัยบาป “จงรับพระจิตเจ้าเถิดท่านทั้งหลายอภัยบาปของผู้ใด บาปของผู้นั้นก็ได้รับการอภัย ท่านทั้งหลายไม่อภัยบาปของผู้ใด บาปของผู้นั้นก็มิได้รับการอภัยด้วย”(ยน 20:22) อำนาจอภัยบาปนี้ พระองค์ทรงมอบให้แก่พระศาสนจักรเมื่อทรงตรัสกับเปโตรว่า “เราจะมอบกุญแจอาณาจักรสวรรค์ให้ ทุกสิ่งที่ท่านจะผูกบนแผ่นดินนี้ จะผูกไว้ในสวรรค์ด้วย ทุกสิ่งที่ท่านจะแก้ในแผ่นดินนี้ก็จะแก้ในสวรรค์ด้วย” (ยน 20:22) อำนาจนี้แสดงออกและมีผลในศีลอภัยบาป (พระคาร์ดินัล ฟรังซิสเซเวียร์, 2558)

ความสำคัญของศีลอภัยบาป การชดใช้บาปนั้น กิรีติ บุญเจือ ได้กล่าวว่า เป็นการเสริมแต่งคุณภาพ ชีวิตเพื่อให้ชีวิตพระเจ้าพัฒนาขึ้นตามลำดับทั้งในตนเองและผู้อื่น กิจกรรมชดใช้บาปที่

บาทหลวง กำหนดนั้น อาจเป็นการสวดบทบางบท หรือให้ทำตีสอะไรบางอย่างตามแต่สะดวกและใจรัก แต่ถ้าเป็น การชดใช้ความเสียหายแก่เพื่อนมนุษย์จะต้องชดใช้ให้อย่างยุติธรรม มิฉะนั้นจะไม่พ้นบาปได้ การชดใช้ บาปจึงเป็นการเปิดประตูเข้าสู่ชีวิตใหม่ที่ตนเองจะต้องวางแผนชีวิตโดยอาศัยคำแนะนำจากผู้รู้เพื่อให้ ชีวิตของตนนั้น สามารถพัฒนาก้าวหน้าต่อไปไม่หยุดยั้ง (กิริติ บุญเจือ, 2522)

แม้พระพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนา มีข้อแตกต่างเรื่องหลักคำสอนอยู่หลายประเด็นและเป้าหมายสูงสุดของหลักคำสอนจะแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่มีบางประเด็นที่สอดคล้องกันและประยุกต์เข้าหากันได้ในหลายมิติโดยเฉพาะแนวปฏิบัติ และการรักษาศีล ที่มีส่วนคล้ายคลึงอยู่หลายมิติ ที่สำคัญต่างเป็นแนวปฏิบัติและเป็นกฎข้อห้ามด้วย ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องศึกษาเปรียบเทียบการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนาเถรวาทกับศีลอุกฤษฏ์บาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท
2. เพื่อศึกษาการศีลอุกฤษฏ์บาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก
3. เพื่อเปรียบเทียบการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทกับการแสดงศีลอุกฤษฏ์บาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาดานเนื้อเอกสารแนวคิดทฤษฎี (Documentary Study) ในชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) ได้แก่ คัมภีร์สำคัญของพระพุทธศาสนา คือพระไตรปิฎก และคัมภีร์สำคัญของศาสนาคริสต์ คือ ไบเบิล

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทยและภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คัมภีร์พระคริสตธรรม ภาคพันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่ พ.ศ. 2531 และหลักคำสอนและพันธสัญญา

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทและคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ประกอบด้วย 1) หนังสือและตำรา 2) งานวิจัย 3) วิทยานิพนธ์ 4) บทความวิชาการ 5) บทความวิจัย 6) วารสาร 7) ออนไลน์

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากคัมภีร์สำคัญของพระพุทธศาสนา คือพระไตรปิฎก และคัมภีร์สำคัญของศาสนาคริสต์ และเอกสารต่างๆ มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็น

2. นำข้อมูลที่ได้จากการแยกประเด็นมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูลก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์

3. นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อสรุปผลการวิจัย โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 การแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท มีดังนี้

(1) ความสำคัญของการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ได้แก่ 1. หน้าที่พึงปฏิบัติต่ออาบัติ มีดังนี้ ก. หน้าที่ของพระภิกษุผู้ต้องอาบัติ ข. หน้าที่ของพระภิกษุที่รู้เห็น ค. หน้าที่ของสงฆ์ 2. จัดระเบียบสังคมของพระภิกษุสงฆ์ที่ผิดวินัยบัญญัติด้วยโทษของอาบัติตามพระวินัย หมายถึง โทษที่เกิดจากการละเมิดสิกขาบท หรือโทษที่เกิดจากการที่ภิกษุประพฤติผิดวินัยสงฆ์

(2) ประเภทของ “อาบัติ” ในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทอาบัติ 7 กอง ดังนี้ 1. อาบัติปาราชิก ผู้พ่ายแพ้ ชาติจากความเป็นภิกษุ 2. อาบัติสังฆาติเสส ต้องอาศัยสงฆ์ในการออกจากอาบัติ 3. อาบัติอุลลัจจัย อาบัติที่เกิดจากการกระทำที่หยาบคาย 4. อาบัติปาจิตตีย์ อาบัติที่ทำให้ความดีงามตกไป 5. อาบัติปาฏิเทสนียะ อาบัติที่ต้องแสดงคืน 6. อาบัติทุกกฏ อาบัติที่เกิดจากการทำที่ไม่ดีไม่เหมาะสม 7. อาบัติทุพภาสิต อาบัติที่เกิดจากการพูดไม่ดีไม่เหมาะสม

(3) วิธีการและขั้นตอนการแสดงอาบัติของพระภิกษุสงฆ์ในศาสนาพุทธนิกายเถรวาท

1. ความหมายของ “บาป” หมายถึง “ความชั่ว” เป็นสิ่งนำไปสู่หนทางแห่งความเสื่อมทรามยังผู้กระทำบาปนั้นให้ได้รับความเดือดร้อนและเป็นทุกข์หรืออกุศลกรรม

2. การเกิดบาป ได้แก่ 2.1 วิติกมกิเลส กิเลสที่ทำให้ไม่ละอายชั่วกลัวบาป ทำให้ประพฤติชั่วทำทุจริตทางกาย และวาจา ทำให้ล่วงละเมิดศีล 2.2 ปริยภูฐานกิเลส กิเลสที่กลุ่มมัจฉิต คุกรุ่นอยู่ในใจ ได้แก่ ความโลภ ความโกรธ ความหลง และนิวรณ์ 5 มีกามฉันท์ พยาบาท ความง่วงเกียจคร้าน ความฟุ้งซ่าน และ ความลังเลสงสัย 2.3 อนุสัยกิเลส กิเลสที่นอนเนื่องอยู่ในสันดาน

3. ผลของบาป ได้แก่ 3.1 กรรมบางอย่างให้ผลทันทีชาตินี้ 3.2 กรรมบางอย่างให้ผลในชาติหน้า 3.3 กรรมบางอย่างให้ผลในชาติต่อไป 3.4 กรรมบางอย่างเล็กให้ผล คือ อโหสิกรรม ผู้ที่ตกอยู่ในอำนาจของกิเลสทั้ง 3 คือ โลภ โกรธ หลง ทำให้เกิดในทุกข์ดิग्ภูมิ ได้แก่ เปรต และอสุรกาย

4. วิธีการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ได้แก่ 1) อาบัติเป็นเทศนาคามินี 2) กรณีต้องอาบัติตัวเดียวกันหลายครั้ง 3) ผู้รับอาบัติจะเป็นพระภิกษุรูปเดียว เป็นคณะหรือสงฆ์ก็ได้ 4) ผู้แสดงอาบัติและผู้รับอาบัติจะต้องไม่ต้องอาบัติเพราะความผิดเดียวกัน 5) ผู้รับอาบัติจะต้องไม่เป็นนานาสังวาสกล่าวคือจะต้องทำสังฆกรรมร่วมกันได้ 6) กรณีต้องอาบัติเพราะวัตถุสิ่งของ จะต้องสละวัตถุสิ่งของ 7) ผู้รับอาบัติจะบอกอาบัติก่อนอุปสัมบัน คือ ตั้งแต่สามเณรไปจนถึงภิกษุหัตถัง

(4) ความบริสุทธิ์แห่งตนในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท เมื่อพระภิกษุที่ต้องอาบัติสังฆาติเสสได้ปฏิบัติภูฐานวิธี เพื่อเจริญวิปัสสนาภาวนา ได้แก่ 1) การให้ปริวาส 2) ให้มานัต 3) ให้อัฏฐาน จนจบทุกขั้นตอนพระสงฆ์ที่ต้องอาบัติถือว่าเป็นผู้ “บริสุทธิ์แห่งตน”

(5) การออกอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท 1. การพ้นจากสภาพความเป็นพระภิกษุเมื่อพระภิกษุผู้ต้องอาบัติปาราชิก 2. การออกจากอาบัติด้วยการประพัตติภูฐานีและการอนุมัติให้ผ่านขั้นตอนต่างๆ

วัตถุประสงค์ที่ 2 การแสดงศีลอุกัลยาบาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก มีดังนี้

1) ความสำคัญของการแสดงศีลภัยบาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ได้แก่ 1.1 ให้ความสำคัญโทษของบาป ที่เกิดจากการผิดวินัยจากคำสอนของพระเจ้า 1.2 ให้ความสัมพันธ์ของบรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ ด้วยความช่วยเหลือจากพระพรหทานของพระเจ้าไม่ให้ย่ำแย่ 1.3 การรับพระคุณการุญย์ของพระเจ้าผ่านทางพระศาสนจักร 1.4 พระเยซูเจ้าทรงเรียกเราให้กลับใจ

2) ประเภทของบาปที่ต้องแสดงในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ประเภทของ “บาป” ในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกบาปทั้ง 7 ประการที่ต้องสารภาพ ดังต่อไปนี้ 1. บาปปราศ สาเหตุเกิดมาจากความต้องการทางเพศหรือการหมกมุ่นทางเพศ 2. บาปตะกละ สาเหตุเกิดมาจากการบริโภคเกินความจำเป็น 3. บาปโลภะ สาเหตุเกิดมาจากความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาครอบครองไว้เป็นของตนเอง 4. บาป เกียจคร้าน สาเหตุเกิดมาจากการปล่อยเวลาให้ผ่านไปอย่างเปล่าประโยชน์ 5. บาปโทสะ สาเหตุเกิดมาจากความโกรธหรือความไม่พอใจ 6. บาปริษยา สาเหตุเกิดมาจากความอิจฉาที่ไม่อยากให้บุคคลอื่นได้ดีไปกว่าตน 7. บาปอวดดี สาเหตุเกิดมาจากการหลงในอำนาจตนเองมากเกินไป โดยเฉพาะการเปรียบตนเป็นพระเจ้า

3) วิธีและขั้นตอนการแสดงศีลภัยบาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

3.1 ความหมายของ “บาป” บาป หมายถึง การที่มนุษย์ไม่ เชื่อฟังพระเจ้า ประพฤติชั่วทั้งทางด้านกาย วาจา และใจ

3.2 การเกิดบาป มี 2 ประเภท คือ 1. บาปกำเนิด หมายถึง ความบาปที่ลูกได้รับจากพ่อแม่ โดยความบาปสามารถสืบทอดทางสายเลือด ลูกที่เกิดมาจึงมีบาปติดตัวมาด้วยโดยรับบาปมาจากพ่อแม่และบรรพบุรุษของตน ที่สืบทอดความบาปมาอย่างต่อเนื่อง 2. บาปที่เกิดจากการประพฤติ (Action Sin) หมายถึง พระคริสตธรรมคัมภีร์สอนว่าบาปประเภทนี้เกิดจากการทำผิดต่อธรรมบัญญัติของพระเจ้าหรือ การประพฤติที่ขัดต่อน้ำพระทัยของพระองค์

3.3 ผลของบาป ที่ได้จากความดีความชั่วนั้นแก้ไข ได้โดยการสารภาพบาปและกลับใจใหม่ เพื่อยกบาปภัยบาปจากพระเจ้า มันจบลงที่โลกนี้เท่านั้นไม่เกี่ยวข้องกับชาติก่อน หรือ โลกหน้า เพราะทุกสิ่งครบบริบูรณ์ในพระเยซูคริสต์ดูตัวอย่าง “คำอธิษฐานที่พระเยซูคริสต์ทรงสอนตอนหนึ่ง ความว่า “ขอทรงโปรดยกบาปผิดของข้าพระองค์” และวรรณคดีของหลุยส์ อ็องรี อัครธรรมทูตระบุว่า “การอภัยโทษบาป” สรุปสั้นๆ ว่าบาปประเภทนี้จะติดตัวเราไปตลอดชีวิตจนกว่าเราจะจากโลกนี้ไป (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2531) ถ้าเราจะเรามีบาปเท่ากับว่าเราก็ก่อกวนตนเอง และความจริงไม่อยู่ในเราเลย แต่ถ้าเราสารภาพบาปพระองค์ทรงสัตย์ซื่อตามคำสัญญาของพระองค์ คือทรง โปรดยกบาปของเราให้หมดสิ้นทุกครั้งที่มีการสารภาพบาปอย่างจริงใจ เพราะ “ในพระเยซู นั้นเรา ได้รับการไถ่บาปโดยพระโลหิต ของเราเอง คือได้รับการอภัยโทษบาปของเราโดยพระกรุณาอันอุดม ของเราเอง” (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2531)

3.4 วิธีแสดงศีลภัยบาป มีดังนี้ 1) เตรียมตัวแก้บาป ได้แก่ การสวดภาวนา การพิจารณา มโนธรรม และเป็นทุกข์ถึงบาป 2) แก้บาป ได้แก่ คุณเข้าทำสำคัญหาทางเขน, บอกบาปต่างๆ และตั้งใจพระเทศน์เตือนใจรับกิจใช้โทษบาปที่พระสงฆ์กำหนด 3) พระสงฆ์สวดบทอภัยบาป 4. ออกจากที่ฟังแก้บาป

4) ความบริสุทธิ์แห่งตนในการแสดงศีลภัยบาป เพื่อเป็นการคืนดีกับพระและเพื่อนพี่น้อง มีความเสียใจ และตั้งใจที่จะกลับคืนดี เริ่มต้นชีวิตใหม่ในพระพรหทานของพระเจ้าศีลแก้บาปเป็น

พิธีกรรมที่ชาวคริสต์จะต้องไปสารภาพบาปกับบาปหลวง ซึ่งบาปหลวงในฐานะที่เป็นตัวแทนของพระเจ้าจะเป็นผู้ยกบาปนั้นให้ เป็นการสารภาพความผิดและขอใช้โทษบาปเพื่อให้ตนได้กลับไปคืนดีกับพระเจ้าและคริสตจักร ผลของศีลอภัยบาปคือ ทำให้ผู้รับได้กลับคืนดีกับพระเจ้า และอยู่ในชีวิตพระพรของท่าน สำนึกถึงความรักของพระเจ้า และตั้งใจที่จะปรับปรุงแก้ไข เริ่มต้นใหม่ให้สมกับความเป็นลูกของพระเจ้าในความครบครัน เป็นอิสระจากบาป มีความบริสุทธิ์ และมีสันติในจิต เรียกว่า “ความบริสุทธิ์ของตนเอง”

5) การออกศีลอภัยบาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก หมายถึงผู้ที่กระทำความบาปตระหนักในบาปที่ตนเองกระทำ การสารภาพบาปจะช่วยให้รอดจากการลงวินัยของพระเจ้า ถ้าไม่ยอมที่จะสารภาพบาป พระเจ้าจะทรงลงวินัย จนกว่าเราจะยอมสารภาพบาป ดังนั้น ความผิดบาปของผู้กระทำความบาปได้รับการอภัยให้รับความรอด (การให้อภัยตามสถานะภาพ) จึงจำเป็นที่จะสารภาพบาปต่อพระเจ้าทันทีที่สำนึกได้ว่าเราได้กระทำความบาป เพื่อที่จะรักษาการสามัคคีธรรมใกล้ชิดกับพระเจ้า และเป็นผู้บริสุทธิ์เนื่องจากรับการชำระบาปจากพระเจ้า ดังวาทะของพระเจ้ากล่าวว่า “พระโลหิตของพระเยซูพระบุตรของพระองค์จะชำระเราให้ปราศจากบาปทั้งปวง” (สมาคมนิกายโรมันคาทอลิกไทย, 2531)

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทกับการแสดงศีลอภัยบาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก พบว่า

1. เปรียบเทียบความสำคัญของการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทกับความสำคัญของการแสดงศีลอภัยบาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก พบว่า การแสดงอาบัติกับการแสดงศีลอภัยบาปเมื่อเปรียบเทียบความสำคัญมีลักษณะสอดคล้องกัน ทั้ง 2 ศาสนามีจุดประสงค์ลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยของศาสนา ความต่าง คือความเชื่อเรื่องการรับพระคุณการุญย์ของพระเจ้าผ่านทางพระศาสนจักร และ พระเยซูเจ้าทรงเรียกเราให้กลับใจของศาสนาคริสต์

2. เปรียบเทียบประเภทของ “บาป” ในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทกับ ประเภทของ “บาป” ในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก พบว่า ลักษณะที่สอดคล้องกัน ดังนี้

ก. อาบัติอุลลัจจัย (เป็นสิ่งที่ยังไม่ได้กระทำ เพียงแต่คิดเจตนาจะกระทำ เช่น มีความกำหนัด มีจิตปฏิพัทธ์ มีอารมณ์เพศ คิดจะร่วมเพศ) เหมือนกับ บาปราคะ สาเหตุเกิดมาจากความต้องการทางเพศหรือการหมกมุ่นทางเพศ

ข. อาบัติทุกกฏ (อาบัติที่เกิดจากการทำที่ไม่ดีไม่เหมาะสม) เหมือนกับบาปตะกละ สาเหตุเกิดมาจากการบริโภคเกินความจำเป็น, บาปเกียจคร้าน สาเหตุเกิดมาจากการปล่อยเวลาให้ผ่านไปอย่างเปล่าประโยชน์, บาปริษยา สาเหตุเกิดมาจากความอิจฉาที่ไม่อยากให้บุคคลอื่นได้ดีไปกว่าตน

ค. อาบัติปาราชิก (ลักทรัพย์) เหมือนกับ บาปโลภะ สาเหตุเกิดมาจากความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาครอบครองไว้เป็นของตนเอง

ง. อาบัติปาราชิก (ภิกษุผู้กล่าวอวดอ้าง คุณวิเศษที่ไม่มีในตน) เหมือนกับ บาปอวดดี สาเหตุเกิดมาจากการหลงในอำนาจตนเองมากเกินไป โดยเฉพาะการเปรียบตนเป็นพระเจ้า

ในประเด็นต่าง ได้แก่ อาบัติที่อภัยให้ไม่ได้ในพระพุทธศาสนา คือ อาบัติ 4 ประการ คือ 1) เมณูปาราชิก-เสพเมณู 2) อทินนาทานปาราชิก-การลักทรัพย์ 3) มนุสสวิคคหปาราชิก-การฆ่ามนุษย์

และ 4) อุตตริมนุสสรธรรมปาราชิก-การอวดมนุสสรธรรม ในศาสนาคริสต์ บาปที่ไม่สามารถอภัยได้ หมายถึง การทำบาป โดยเจตนาซึ่งทำให้ไม่มีทางได้รับการอภัยโทษจากพระเจ้า โดยบางคนอาจตั้งใจใช้ชีวิตแบบผิดๆ โดยไม่ยอมเปลี่ยนใจหรือเปลี่ยนการกระทำ คัมภีร์ไบเบิลบอกว่าคนแบบนั้นมี “ใจชั่ว” ซึ่ง “กลายเป็นคนชั่วด้านเพราะแรงชักจูงของบาป” (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2531)เหมือนดินเหนียวที่โดนเผาในเตาไฟซึ่งไม่มีทางเปลี่ยนรูปทรงได้ หัวใจคนที่ต่อต้านพระเจ้าอย่างสิ้นเชิงก็เป็นอย่างนั้น คนแบบนั้นจะไม่มีทางได้รับการให้อภัย เขาจึงทำบาปที่อภัยให้ไม่ได้ (อิสยาห์ 45: 9, องค์การเคียนอินเตอร์เนชั่นแนล, 2531)

3. เปรียบเทียบวิธีการและขั้นตอนการแสดงอาบัติในศาสนาพุทธนิกายเถรวาทกับวิธีการและขั้นตอนการแสดงศีลอภัยบาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก พบว่า

3.1 เปรียบเทียบความหมายของ “บาป” พบว่า ทั้ง 2 ศาสนามีความหมายที่สอดคล้องกัน ความหมายของ บาป ในพระพุทธศาสนาหมายถึง การทำชั่ว ทั้งกาย วาจา และใจสอดคล้องกับศาสนาคริสต์ บาป หมายถึง การที่มนุษย์ไม่ เชื่อฟังพระเจ้า ประพฤติชั่วทั้งทางด้านกาย วาจา และใจ

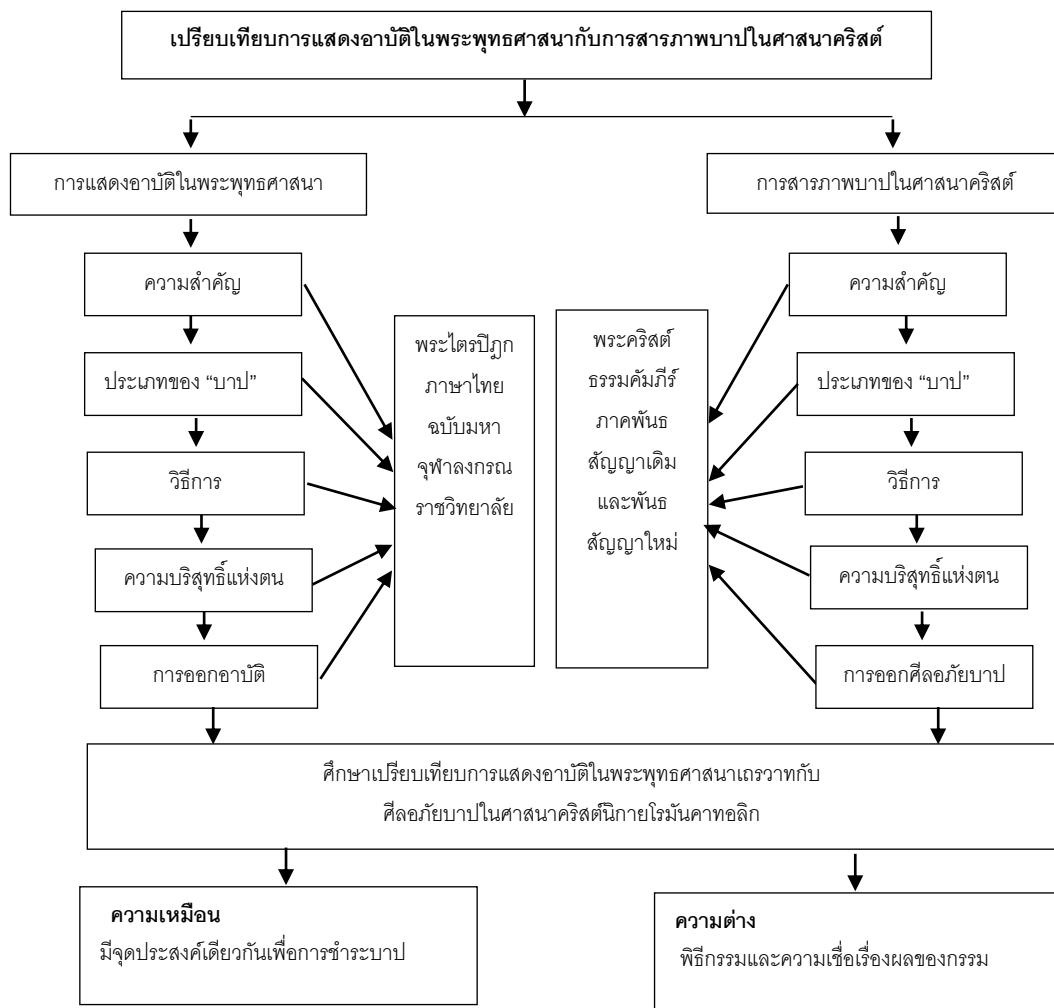
3.2 เปรียบเทียบการเกิดอาบัติในพระพุทธศาสนากับการเกิดบาปในศาสนาคริสต์ พบว่า มีความสอดคล้องกันดังนี้ ประเภทของ บาป ในพระพุทธศาสนา คือ วิติกมมกิเลส ปริยฐานกิเลส และอนุสัยกิเลส สอดคล้องกับ บาป ในศาสนาคริสต์ ได้แก่บาปที่เกิดจากการประพฤติ (Action Sin) หมายถึง การทำผิดต่อธรรมบัญญัติของพระเจ้าหรือ ความชั่วด้วย กาย วาจา และใจ

4. เปรียบเทียบ “ความบริสุทธิ์แห่งตน” ในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทกับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก พบว่า ความสอดคล้องของทั้ง 2 ศาสนาต้องผ่านกระบวนการชำระบาปตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์แห่งตน

ประเด็นต่าง ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ในพระพุทธศาสนาต้องปฏิบัติผ่านขั้นตอน 1) การให้ปริวาส 2) ให้มานัต 3) ให้อัพทาน เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์แห่งตน ในศาสนาคริสต์ต้องผ่านขั้นตอนพิธีกรรมสารภาพบาปกับพระ เมื่อพระสวดอภัยบาปให้แก่ผู้สำนึกผิด ทำให้เกิดความบริสุทธิ์แห่งตน

5. เปรียบเทียบการออกอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทกับการออกศีลอภัยบาปในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก พบว่า ทั้ง 2 ศาสนามีความสอดคล้องกันในการยอมรับโดยเปิดเผยว่าตนต้องอาบัติ บ่งบอกเพียงอาการหรือกิจการออกไปจากความผิดและโทษเท่านั้น สอดคล้องกับการประกอบศีลอภัยบาป เป็นการสารภาพที่ยอมรับว่าได้ทำบาปและบอกให้พระสงฆ์ทราบ และ การอภัยบาปจากพระสงฆ์

ในประเด็นต่าง ทั้ง 2 ศาสนามีลำดับขั้นตอนที่แตกต่างกัน ในพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าได้กำหนดวิธีออกจากอาบัติไว้ 3 ระดับ 1) การพ้นสภาพจากความเป็นพระภิกษุ มีระดับความรุนแรงมากที่สุด 2) การออกจากอาบัติด้วยการประพฤติฐานวิธี มีระดับความรุนแรงน้อยกว่า และ 3) การแสดงอาบัติ มีระดับความรุนแรงน้อยที่สุด ส่วนในศาสนาคริสต์มีขั้นตอนดังนี้ (1) เตรียมตัวสารภาพบาป (2) พิจารณามโนธรรม (3) เป็นทุกข์ถึงบาป และ 4) การประกอบศีลอภัยบาป ดังภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1 ตารางเปรียบเทียบ

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 การแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท พบว่า หลักการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท เป็นกฎเกณฑ์สำหรับพระภิกษุแต่ละรูปจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ จะด้วยความรู้สึกว่าถูกบังคับหรือด้วยความเข้าใจหรือไม่ก็ตาม ล้วนป้องกันมิให้ต้องอาบัติทั้งสิ้น หากต้องอาบัตินอกจากอาบัติให้เรียบร้อย จึงจะพ้นจากอาบัติและเป็นผู้บริสุทธิ์ ส่วนเพื่อนสหธรรมิกจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันในระหว่างการศึกษา ทั้งช่วยแนะนำสั่งสอน และว่ากล่าวตักเตือนเมื่อเพื่อนสหธรรมิกมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมและต้องอาบัติ ในขณะเดียวกันสงฆ์ก็ต้องบังคับใช้กฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด เพื่อควบคุมพฤติกรรมของทุกสมาชิกสงฆ์ให้เป็นไปตามครรลองของพระสงฆ์เมื่อภาคีฝ่ายต่างๆ ในชุมชนสงฆ์ได้ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ ก็จะส่งผลดีแก่ทุกฝ่ายตั้งแต่ปัจเจกชนจนถึงคณะสงฆ์ ความผิดและโทษที่เกิดจากการล่วงละเมิดกฎเกณฑ์ทั้งหลายในพระวินัยในแง่ของการลงโทษ สามารถจำแนก 3 ระดับ ได้แก่ การพ้นจากสภาพความเป็นพระภิกษุ การประพฤติกฎฐานวิธี และการแสดงอาบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2547) กล่าวว่า พระพุทธศาสนาที่สำคัญซึ่งวินัยนั้นมิใช่เป็นเพียงแค่กฎที่มีสภาพบังคับ แต่เป็นกฎหรือแนวทางที่

เอื้อต่อการศึกษาและปฏิบัติของสมาชิกรุ่นหลังซึ่งสมาชิกรุ่นก่อนหน้าจะต้องให้การเคารพและศึกษาเพื่อให้ทราบถึงคุณประโยชน์ของวินัย และหากมีการละเมิดพระวินัยแล้วก็ต้องมีการดำเนินการแก้ไข ซึ่งวินัยหรือกฎหมายในทางพระพุทธศาสนาถือว่าสมาชิกรุ่นก่อนหน้าต้องศึกษาทุกคน จะอ้างว่าไม่รู้วินัยหรือกฎหมายแล้วจะไม่ต้องรับโทษจากการละเมิดพระวินัยไม่ได้และสมาชิกรุ่นก่อนหน้าในระบบสงฆ์จะต้องมีส่วนร่วมในการลงโทษผู้กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขและป้องกัน ปัญหาอันจะเกิดจากการละเมิด พระวินัยด้วย ซึ่งรูปแบบและกระบวนการที่จะต้องนำมาใช้เพื่อการแก้ไขปัญหานี้ๆ เรียกว่าอิทธิพลสมมติวิธีโดยมีคณะสงฆ์หรือสภาสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2547) และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสมชาย จำปาทอง พบว่า วัตถุประสงค์ของการบัญญัติพระวินัยที่ว่า เพื่อความผาสุกแห่งสงฆ์ สงฆ์ก็คือหมู่ชนที่มี จุดมุ่งหมายเดียวกันและมาอยู่ร่วมกัน ทำให้พระสงฆ์ที่มีภูมิหลังต่างกันได้ปฏิบัติเป็นอย่างเดียวกัน พระพุทธเจ้าทรงวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นแบบแผนในการใช้ชีวิตภายในสงฆ์รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์กับ สังคมภายนอกด้วย ทรงกำหนดโทษที่เรียกว่าอาบัติ รวมทั้งการออกจากอาบัติเพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติ ของสมาชิกสงฆ์ การปฏิสัมพันธ์อย่างไม่ถูกต้องนำมาซึ่งความเดือดร้อนแก่ตนเอง แก่เพื่อนสหธรรมิก รวมทั้งทุกข์ทั้งหลาย ซึ่งหากปฏิบัติผิดแผกไปจากนี้ ก็ถือว่าได้ปฏิบัติ นอกพระวินัยและจะต้อง อาบัติ กฎเกณฑ์ของสงฆ์จึงเป็นมาตรฐานความประพฤติที่สามารถเทียบเคียงกับพฤติกรรมของ พระสงฆ์ได้ ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการสอดส่องดูแลกัน (พระมหาสมชาย จำปาทอง, 2565)

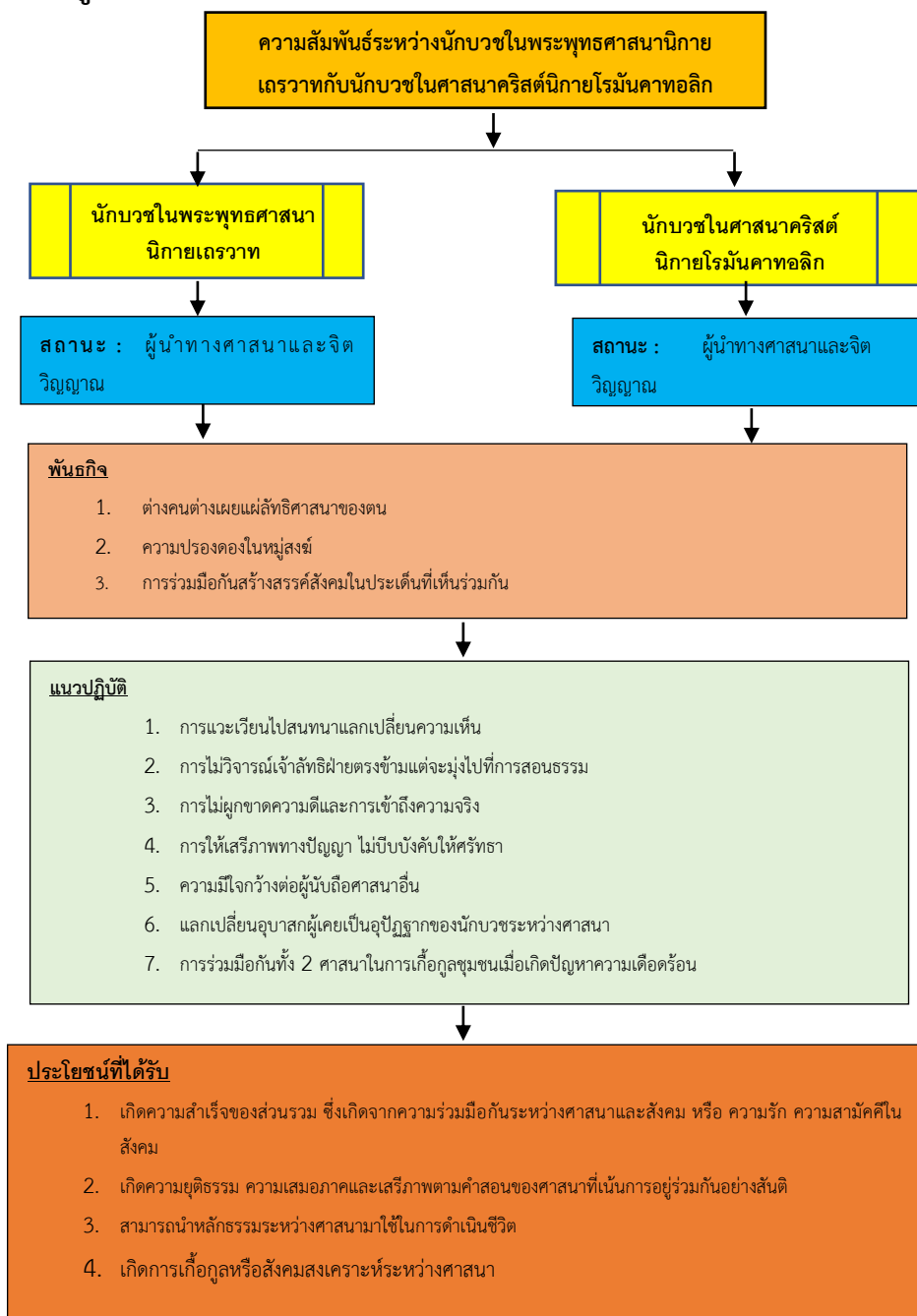
วัตถุประสงค์ที่ 2 การแสดงศีลอุปัชฌายาในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก พบว่าพบว่าเป็นการขอโทษและเป็นการคืนดีกับพระเจ้า การรับศีลอุปัชฌายาเริ่มจากผู้รับศีลจะต้องสำนึกในบาปที่ตนได้กระทำและสภาพบาปนั้นแก่พระสงฆ์ พร้อมกับตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะกลับตัวเป็นคนดี เพื่อรื้อฟื้นความสัมพันธ์อันดีกับองค์พระเจ้า และเริ่มต้นชีวิตใหม่ในพระหรรษทานของพระเจ้าต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของมาร์ติน ลูเธอร์ กล่าวว่า ให้เราใช้พระบัญญัติสิบประการในการพิจารณาบทบาทชีวิตของเราว่ากำลังอยู่ในฐานะใดแล้วถามตนเองว่าได้ทำผิดข้อใดบ้างหรือเปล่าและเราควรสารภาพ ความผิดบาปทุกสิ่งแม้กระทั่งสิ่งที่เราทำได้ทำโดยไม่รู้ตัว และอาจารย์เปาโลสอนว่า อย่าหลงเลยคนที่พูดว่าตนไม่มีบาปแสดงว่า เขากำลังหลอกตนเอง หรือ แม้จะหลอกตนเองได้แต่หลอกหลวงพระเจ้าไม่ได้ และพระเยซูคริสต์ทรงสอนว่าผู้ที่มองหญิงด้วยใจกำหนดก็ถือว่าบาป แสดงให้เห็นว่าไม่มีทางที่เราจะ เป็นคนบริสุทธิ์ได้ด้วยอาศัยกำลังของตนเอง (มาร์ติน ลูเธอร์, 2007)

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบการแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทกับการแสดงศีลอุปัชฌายาในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก พบว่า ทั้ง 2 ศาสนามีความเชื่อเรื่อง “บาป” คำนึงถึงความสำคัญของการละเมิดหลักศาสนาที่ระบุ “บาปกรรมและผลลัพธ์ที่ได้จากบาปกรรม” ในศาสนาคริสต์และศาสนาพุทธ มีคำสอนที่ต่างกันในเรื่องบาป อันเนื่องจาก ประเพณีวัฒนธรรม และค่านิยมทางสังคมที่ต่างกัน แต่เพื่อจะแก้ไขผลกระทบเหล่านี้คือการการปลงอาบัติในศาสนาพุทธกับการสารภาพบาปในศาสนาคริสต์เพื่อการชำระบาปให้บริสุทธิ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอุดร สุทธิญาณ พบว่า การล้างบาปเป็นแนวคิดความเชื่อเดิมเกิดจากกลุ่มที่เชื่อว่า มนุษย์ถูกสร้างให้มีบาปติดตัว กับการยอมรับมีจิตสำนึกไม่เข้าใจความเป็นจริงของตนเองและสิ่งรอบข้างนำไปสู่การตกอยู่ในพลัง อำนาจซึ่งครอบงำจิตใจให้เศร้าหมองและเป็นทุกข์จึงแสวงหาวิธีการและกิจกรรมหรือ

พิธีกรรมที่จะช่วยให้ตนออกจากความทุกข์ได้จึงถือการล้างบาปเป็นสิ่งสำคัญในการชำระล้างตัวตนให้บริสุทธิ์ได้ (พระมหาอุดร สุทธิญาโณ, 2661) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรายุทธ เอี่ยมละออ พบว่า การชำระบาป ช่วยปลดปล่อยภาวะกดดันทางอารมณ์ เช่นได้ปลดปล่อย จากความรู้สึกผิดบาป รู้จักการพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้าง หรือการมีเพื่อนฝูงเพิ่มมากขึ้น และการได้รับรูปแบบการใช้ชีวิต เช่น เมื่อเกิดปัญหาต่างๆ เข้ามาในชีวิตแล้ว จะต้องมียุทธวิธีการรับมืออย่างไร เพื่อที่จะให้ตนเองได้เติบโตต่อไป (จักรายุทธ เอี่ยมละออ, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

บทสรุป

การแสดงอาบัติหรือการแสดงคืน ตามนัยแห่งพระวินัยในพระพุทธศาสนาหมายถึง มาตรการลงโทษทางพระวินัยแก่ภิกษุ ผู้กระทำความผิดพระวินัยซึ่งเรียกว่าต้องอาบัติเบาหรือลหุอาบัติ มีโทษไม่รุนแรง อันได้แก่อาบัติปาจิตตีย์และทุกกฏ เป็นต้น โดยการกำหนดให้ผู้ล่วงละเมิดบอกกล่าวความผิดแก่ภิกษุ พร้อมกับให้คำมั่นสัญญาว่าจะสำรวมระวังไม่กระทำความผิดเช่นเดิมอีก การปลงอาบัติ โทษทางวินัยจะหายไป ยกเว้นอาบัติหนัก ปาราชิก สังฆาทิเสส แต่โทษทางกรรม ถ้าละเมิดกฎแห่งกรรม ยังต้องรับผลของกรรมนั้น

ศีลอุบาย (Penance) หรือศีลสารภาพบาป (Confession) เป็นการคืนดีกับพระและเพื่อนพี่น้อง มีความเสียใจ และตั้งใจที่จะกลับคืนดี เริ่มต้นชีวิตใหม่ในพระหรรษทานของพระเจ้าศีลอุบายเป็นพิธีกรรมที่ชาวคริสต์จะต้องไปสารภาพบาปกับบาทหลวง ซึ่งบาทหลวงในฐานะที่เป็นตัวแทนของพระเจ้าจะเป็นผู้ยกบาปนั้นให้ เป็นการสารภาพความผิดและขอใช้โทษบาปเพื่อให้ตนได้กลับไปคืนดีกับพระเจ้าและคริสตจักร ทั้ง 2 ศาสนามีเชื่อว่า สวรรค์-นรกมีอยู่จริง ด้วยการสร้างบุญ สร้างบาป

การแสดงอาบัติในพระพุทธศาสนากับศีลอุบายในศาสนาคริสต์มีจุดประสงค์เดียวกันเพื่อการชำระบาปที่ตนกระทำให้เกิดความบริสุทธิ์แห่งตน ในแง่ของความต่างของการแสดงอาบัติ กับศีลอุบายอยู่ที่ขั้นตอนและพิธีกรรมและความเชื่อที่ว่าในพระพุทธศาสนาเชื่อในเรื่องผลของกรรม “ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว” ส่วนในศาสนาคริสต์นั้นเมื่อสัตบุรุษที่ทำบาปผ่านพิธีศีลอุบายแล้ว สัตบุรุษผู้นั้นจะเป็นผู้บริสุทธิ์แห่งตน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

พิธีกรรมทางศาสนาที่ประกอบขึ้นในวัด เช่น การบวชพระกับศีลบวชหรืออนุกรม และการแสดงอาบัติและศีลอุบาย และพิธีอื่นๆ ทั้งหมดก่อให้เกิดคุณค่า คือ ช่วยให้เกิดการเว้นชั่วกลัวบาป หมั่นเพียรสร้างกุศลความดี และเป็นประโยชน์ทางด้านจิตใจ คือ ช่วยให้สบายใจ มีความมั่นใจในความดีที่ตนทำ มีเมตตา มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น ดังนั้น กรมการศาสนาหรือสำนักวัฒนธรรมประจำจังหวัด ควรเข้าร่วมในกิจกรรมทั้ง 2 ศาสนา เพื่อหล่อหลอมพัฒนาคนในชุมชนสังคมให้เกิดความรักความผูกพันต่อกัน ด้วยผู้เข้าอบรมย่อมตระหนักถึงความศักดิ์สิทธิ์ในพิธีดังกล่าว ย่อทำให้การอบรมบ่มเพราจะมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้องค์กรสงฆ์และองค์กรศาสนาคริสต์ สามารถวางนโยบายเป้าหมายทิศทางการหลอมรวมกันของศาสนา โดยมุ่งหมายไปที่พระสงฆ์ทั้ง 2 ศาสนาได้รับประโยชน์หรือคุณค่าทางศาสนาอย่างแท้จริง และเพื่อให้เกิดความสามัคคีในองค์กรศาสนา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 1) งานวิจัยดังกล่าวศึกษาเชิงคุณภาพเฉพาะกลุ่มผู้บริหาร หากจะได้มิติที่สมบูรณ์ควรจะทำวิจัยเชิงปริมาณทั้ง 2 กลุ่ม และนำผลดังกล่าวมาทำวิจัยแบบผสม เพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
- 2) ควรมีการเปรียบเทียบศาสนาพุทธนิกายเถรวาทกับศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในเรื่องอื่นๆ การได้รับผลกระทบจากความเชื่อของผู้คนในสังคม เช่น โศกกลาง ไสยศาสตร์ ความร่ำรวย เป็นต้น

3) ผู้ที่สนใจอาจศึกษาต่อยอดไปยังทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อพิสูจน์ถึงความเหมือน หรือแตกต่างจากงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการ

4) ควรศึกษาเรื่อง แนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศาสนิก เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เนื่องด้วยความเห็นต่างระหว่างศาสนิกชนก่อให้เกิดความระแวงหรือความไม่เข้าใจกัน การลดช่องว่างด้วยการจัดทำกิจกรรมให้ผู้นับถือแต่ละศาสนาได้ทำกิจกรรมร่วมกัน จะช่วยลดความขัดแย้งและไม่ทอดทิ้งซึ่งกันและกัน ความเข้าใจกัน

เอกสารอ้างอิง

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2539*. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมาคมพระคริสตธรรมไทย. (2531). *พระคริสต์ธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่ (ฉบับ 1971)*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมพระคริสตธรรมไทย.
- องค์การกิกเคียนอินเตอร์เนชั่นแนล. (2531). *พระคริสต์ธรรมใหม่ภาคพันธสัญญาใหม่*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมพระคริสตธรรมไทย.
- กิริติ บุญเจือ.(2522). *ปรัชญาอินเดีย (โดยเฉพาะอย่างยิ่งพุทธปรัชญา) สำหรับนักปรัชญาคริสต์*. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมล.
- พระคาร์ดินัล ฟรังซิสเซเวียร์. (2558). *คู่มือศีลอภัยบาป*. กรุงเทพฯ: วัดแม่พระกุหลาบทิพย์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2547). *ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พระรังทอง.
- มาร์ติน ลูเธอร์. (2007). *คำสอนความเชื่อคริสเตียนฉบับย่อ*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิลูเธอรันเฮอริเทจ.
- จักรายุทธ เอี่ยมละออ. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนศาสนา ของคริสต์ศาสนิกชนคาทอลิกใหม่ ในกรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- พระมหาสมชาย จำปาทอง. (2565). *อาบัติในมุมมองของทฤษฎีทางพันธุวิทยา. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- พระมหาอุดร สุทธิญาโณ. (2561). หลักการและวิธีการล้างบาปในพระพุทธศาสนา. *วารสาร มจรพุทธศาสตร์ปริทรรศน์*, 2(1): 46-56.

